

Decizia nr. 22 din 6 decembrie 2024 cu privire la candidatura dlui Viorel BEIU, candidat la funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

I. Introducere

1. Comisia de evaluare a procurorilor (în continuare „Comisia”) a deliberat în ședință închisă la data de 16 octombrie 2024 și la 6 decembrie 2024. Membrii participanți au fost:

Nadejda HRIPTIEVSCHI

Cornel LEBEDINSCHI

Christopher LEHMANN

Irmantas MIKELIONIS

Virginia MORARU

Saskia de VRIES

2. Prezenta decizie îl vizează pe Viorel BEIU, candidat la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor (în continuare „CSP”).
3. În temeiul art. 22 alin. (13) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 252/2023”), Comisia a evaluat candidatul conform procedurii și criteriilor reglementate de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”). În acest sens, Comisia a adoptat „Regulamentul de organizare și funcționare pentru evaluările conform procedurii și criteriilor reglementate prin Legea nr. 26/2022” (în continuare „Regulamentul”) și Regulamentul de evaluare pentru evaluările conform procedurii și criteriilor reglementate prin Legea nr. 26/2022” (în continuare „Regulamentul de evaluare”).
4. Comisia concluzionează, prin votul majorității membrilor participanți, că Viorel BEIU întrunește criteriile de integritate etică și financiară prevăzute în Legea nr. 26/2022 și, prin urmare, promovează evaluarea.

II. Subiectul evaluării

5. Viorel BEIU (în continuare „candidatul”) a fost numit în funcția de procuror în cadrul Procuraturii raionului Florești la 11 februarie 2009. În anul 2011 acesta a fost transferat în Procuratura sectorului Buiucani, iar în ianuarie 2017 – la Procuratura mun. Chișinău. În perioada dintre august 2017 și august 2022 a activat în calitate de adjunct al procurorului-șef al Procuraturii raionului Dubăsari. Din august 2022 până în prezent, el activează în calitate de procuror în cadrul Procuraturii mun. Chișinău.

III. Criteriile de evaluare

6. Evaluarea integrității candidaților de către Comisie constă în verificarea integrității etice și financiare a acestora (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).
7. Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă:
 - a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
 - b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
 - c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.
8. Conform art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:
 - a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
 - b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.
9. Conform art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia verifică:
 - a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
 - b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
 - c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
 - d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);

- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
 - f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
 - g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.
10. Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.
11. În aprecierea criteriilor aferente integrității etice și integrității financiare și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea acestuia de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).
12. Conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele menționate mai sus, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.
13. În ceea ce privește standardul „dubii serioase” în temeiul Legii nr. 26/2022, Curtea Constituțională a reținut că definiția standardelor de probă implică, în mod inevitabil, utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legiuitor urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării. De asemenea, Comisia este obligată să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării de către candidat. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție (Decizia nr. 42 din 6 aprilie 2023, pct. 134 și 135).
14. În acest context, Comisia de la Veneția a subliniat că într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în cazul unei simple îndoieli pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, decizia de nepromovare a evaluării unui candidat trebuie legată de un indiciu de ilegalitate, cum ar fi averea inexplicabilă, chiar dacă nu se poate dovedi dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale (a se vedea Opinia nr. 1064/2021 din 20 iunie 2022, CDL-AD(2022)011-e, pct. 9 și 10).

15. Inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, chiar și în verificarea integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați în alt mod în urma evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, pct. 352, 31 mai 2021, Curtea a afirmat că „nu este per se arbitrar, în sensul „civil” conform articolului 6§1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare rezultate în urma încheierii anchetei și a dat acces la probele din dosarul cauzei”.

IV. Procedura de evaluare

16. Candidatul s-a aflat pe lista candidaților prezentată Comisiei la data de 15 decembrie 2023 de către CSP, în temeiul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluare la funcția de membru al Colegiului de Disciplină și Etică din subordinea CSP.

17. La 22 decembrie 2023, Comisia a notificat candidatul cu privire la inițierea evaluării și i-a solicitat să completeze și să prezinte declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani (în continuare „declarația pentru ultimii cinci ani”), care include lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și din serviciul public, precum și un chestionar privind integritatea etică, în termen de șapte zile, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani completată și chestionarul privind integritatea etică în termenul stabilit, la 29 decembrie 2023.

18. În cadrul evaluării integrității etice și financiare a candidaților, Comisia a obținut informații din numeroase surse. Sursele au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci, instituții financiare, instituții publice, surse deschise, precum rețelele sociale, investigațiile jurnalistice, și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidat și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la un candidat au fost pertinente pentru evaluarea de către Comisie. Toate informațiile primite au fost analizate cu atenție pentru a verifica corectitudinea și relevanța acestora.

19. În măsura în care au fost depistate probleme din declarația pentru ultimii cinci ani a candidatului, din chestionarul privind integritatea etică și din informațiile colectate, aceste probleme au fost abordate în întrebările scrise adresate candidatului.

20. La 15 iulie 2024, 28 august 2024, 18 septembrie 2024 și 1 octombrie 2024, Comisia i-a solicitat candidatului să prezinte informații suplimentare pentru a clarifica anumite aspecte. Candidatul a furnizat răspunsuri și documente în termenele stabilite. Candidatul a prezentat informații suplimentare din proprie inițiativă la 16 octombrie 2024.

21. La 8 octombrie 2024, Comisia a notificat candidatul că a identificat anumite aspecte referitor la care există dubii cu privire la respectarea criteriilor de integritate financiară și l-a invitat să participe la o audiere publică, în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea nr. 26/2022. Candidatul a fost informat că poate solicita acces la materialele evaluării.

22. În urma solicitării candidatului, la 15 octombrie 2024, acestuia i-a fost acordat acces la materialele evaluării conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.
23. La 16 octombrie 2024, candidatul a participat la o audiere publică în fața Comisiei.
24. În cadrul audierii, candidatul a reafirmat corectitudinea răspunsurilor sale din chestionarul privind integritatea etică, pe care l-a prezentat la 29 decembrie 2023, și a declarat că nu are nicio corectare sau completare la răspunsurile furnizate anterior la solicitările de informații ale Comisiei.
25. La 24 octombrie 2024 și 13 noiembrie 2024, Comisia a solicitat candidatului să furnizeze informații suplimentare pentru a clarifica anumite aspecte. Candidatul a furnizat răspunsuri și documente în termenele stabilite.

V. Analiza

26. În această secțiune sunt analizate faptele relevante și motivele care stau la baza deciziei Comisiei.
27. În baza informațiilor pe care le-a colectat, Comisia a solicitat clarificări suplimentare din partea candidatului cu privire la următoarele subiecte:
- a) *Construcția casei de locuit a candidatului în or. Sîngera, mun. Chișinău: perioada construcției și mijloacele financiare utilizate;*
 - b) *Nedeclararea casei de locuit în declarațiile anuale pentru perioada 2013 - 2018.*
28. Domeniile în care au existat dubii se referă la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate financiară și etică prevăzute la art. 8 alin. (2) și alin. (4) din Legea nr. 26/2022. Clarificarea acestor chestiuni anume este relevantă pentru evaluarea integrității etice și financiare a candidatului în contextul mai larg al respectării regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, precum și în contextul averii nejustificate.
- a) Construcția casei de locuit a candidatului în or. Sîngera, mun. Chișinău: perioada construcției și mijloacele financiare utilizate**
29. La 5 aprilie 2006, candidatul a înregistrat un teren pentru construcții, cu suprafața de 0,07 ha, în or. Sîngera, mun. Chișinău. Terenul a fost dobândit prin contractul de vânzare-cumpărare din 3 aprilie 2006, la prețul contractual de 20.000 MDL. Valoarea cadastrală a terenului era de 79.726 MDL.
30. Autorizația de construire a fost emisă la 25 aprilie 2005, înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare. Potrivit acestei autorizații, construcția casei urma să fie încheiată în trei ani.

31. Candidatul a înregistrat casa de locuit de 161,5 m.p. pe terenul menționat din or. Sângera, mun. Chișinău la 16 decembrie 2019, pe baza procesului-verbal de recepție finală din 22 noiembrie 2019. Valoarea cadastrală a casei candidatului este de 491.963 MDL.
32. În declarațiile sale anuale de avere și interese personale pentru anii 2019 și 2020 (în continuare „declarația anuală”), candidatul a indicat că valoarea casei respective era de 800.000 MDL. În declarațiile sale anuale pentru anii 2021 și 2022, candidatul a indicat că valoarea casei respective era de 491.963 MDL.
33. În cadrul comunicării scrise cu Comisia și în timpul audierii, candidatul a afirmat că în declarațiile anuale pentru anii 2019 - 2020 el a declarat prețul de piață al casei (800.000 MDL).
34. Pentru a determina dacă un candidat întrunește criteriul de integritate financiară, Comisia verifică dacă averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate conform art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022.
35. Art. 8 alin. (5) lit. c) din Legea nr. 26/2022, prevede că, pentru a evalua integritatea financiară a candidatului, Comisia verifică modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri.
36. Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în continuare „Legea nr. 133/2016”), precum și a persoanelor terțe prevăzute la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”).
37. În cadrul comunicării scrise cu Comisia, candidatul a confirmat despre casă că a fost construită între anii 2006 și 2008 și a fost finalizată în aprilie 2008, în termenul stabilit în autorizația de construire.
38. Comisia a analizat imaginile istorice/de arhivă, făcute din satelit, ale terenului și casei candidatului din or. Sîngera, mun. Chișinău, imaginile de pe paginile web „Google Earth” și „Geoportal”, precum și cele oferite de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, pentru anii 2006 - 2016. Imaginile creează anumite dubii sau incertitudini privind progresul exact al construcției casei și indică despre construcția casei că nu a fost finalizată decât după aprilie 2008.
39. Declarația candidatului potrivit căreia construcția casei s-a încheiat în anul 2008 pare să nu corespundă imaginilor din satelit pentru anii 2007 și 2008, care demonstrează faptul că construcția nu era finalizată. Mai mult, faptul că el a început să locuiască în acea casă abia peste un deceniu, în anul 2017, și că aceasta a fost înregistrată abia în anul 2019 a trezit îngrijorările Comisiei precum că principalele lucrări de construcție ar fi avut loc între anii 2008 și 2017 și că pentru construcție ar fi putut fi utilizate mijloace financiare nedeclarate.

40. Comisia a solicitat informații privind cine a construit casa în perioada dintre 2006 și 2008. Candidatul a oferit confirmări scrise de la mai multe persoane fizice care au efectuat lucrările de construcție precum că lucrările au fost realizate pe parcursul perioadei specificate. De asemenea, candidatul a mai oferit fotografii făcute în noiembrie 2008, în care era captată construcția unui imobil de locuit cu lucrări de interior în desfășurare.
41. Candidatului i-a fost solicitat să indice ce lucrări de construcție au fost realizate în perioada dintre 2008 și 2020. El a explicat că, în perioada anilor 2008 - 2017, practic nu au fost realizate lucrări de construcție ale casei sale. În decembrie 2017, familia sa a început să locuiască în casă. Din 2018 până în 2021 au fost desfășurate doar lucrări minore de decorare, precum vopsirea pereților interiori și instalarea unei copertine pentru dosirea automobilului.
42. La evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia trebuie să verifice, de asemenea, sursele de venit și metodele de dobândire a bunurilor de către candidat și, dacă este cazul, de către membrii familiei și persoanele apropiate candidatului.
43. Candidatului i-a fost solicitat să indice sursele mijloacelor bănești utilizate pentru lucrările de construcție. Candidatul a declarat că părinții săi au acoperit cheltuielile aferente lucrărilor de construcție între anii 2006 și 2008. Candidatul a oferit informații privind venitul părinților săi în perioada menționată și a explicat că aproximativ 90.000 MDL din venitul tatălui său și 219.700 MDL din venitul mamei sale au fost investiți în construcția casei. Salariul său și donațiile au acoperit lucrările minore de mentenanță din 2020 până în prezent.
44. Comisia este convinsă că, în perioada anilor 2006 - 2008, părinții candidatului dispuneau de suficiente resurse financiare pentru a ajuta candidatul la construcția casei, inclusiv prin contribuții la materialele și lucrările de construcție.
45. Comisia subliniază că afirmația candidatului privind faptul că construcția casei s-a încheiat în aprilie 2008 nu este confirmată de fotografiile menționate anterior. Totuși, aceste inexactități ar putea fi explicate prin faptul că a trecut mult timp. Cu toate acestea, inexactitățile respective nu afectează concluzia Comisiei că la construcția casei au fost utilizate mijloace bănești dobândite în mod legal. De asemenea, Comisia ține cont de faptul că, în perioada de construcție a casei până în anul 2008, candidatul nu deținea funcția de procuror.
46. Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a stabilit dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la respectarea de către candidat a criteriului de integritate financiară prevăzut la art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și d) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu construcția casei de locuit în or. Sîngera, mun. Chișinău și mijloacele financiare utilizate, deoarece candidatul a atenuat preocupările Comisiei cu privire la acest aspect.

b) Nedecларarea casei de locuit în declarația pentru 2013 - 2018

47. După cum s-a menționat mai sus, candidatul a declarat despre casă că ea a fost finalizată în aprilie 2008, în termenul stabilit în autorizația de construire. Candidatul și familia sa s-au mutat în casa respectivă în anul 2017. Candidatul și-a înregistrat reședința în or. Sângera, mun. Chișinău, la 16 decembrie 2019, pe baza procesului-verbal de recepție finală din 22 noiembrie 2019.
48. Candidatul a declarat mai întâi o casă de locuit în declarația anuală pentru 2012 drept construcție nefinalizată, iar în 2019 – ca fiind construită în întregime.
49. Până în anul 2016, obligațiile de declarare a averii ale candidatului au fost stabilite în temeiul Legii nr. 1264/2002 privind declararea averii (care era în vigoare la 1 august 2016). Conform prevederilor art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1264/2002, subiecții declarării declară „bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață [...] la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate”.
50. În Instrucțiunea privind modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate, aprobată prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale de Integritate nr. 5 din 8 februarie 2013, este indicat, cu privire la clădiri, că subiectul declarării va indica adresa clădirii, categoria (apartament, casă de locuit, vilă, spațiu comercial etc.), anul dobândirii, care este cel inclus în actul de proprietate, valoarea cadastrală (valoarea clădirii conform Registrului bunurilor imobile sau conform avizului de plată a impozitului pe bunurile imobiliare eliberat anual de organul fiscal) a bunului imobil, „actul care certifică proveniența proprietății” – indică actul juridic în temeiul căruia a fost dobândită clădirea (contractul de vânzare-cumpărare, donație, schimb etc.). Construcția casei era încă în curs, iar actul de proveniență care să ateste dreptul de proprietate ar fi trebuit să fie procesul-verbal de recepție finală a construcției, pe baza căruia dreptul de proprietate urma să fie înregistrat la cadastru. Instrucțiunea nu prevedea obligația de a indica un număr cadastral al clădirii.
51. Legislația a fost modificată în anul 2016. Obligațiile de declarare ale candidatului în temeiul noii legi sunt prevăzute în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Conform art. 5 alin. (4) din legea respectivă, responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune.
52. Conform art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016, subiecții declarării declară bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate, deținute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de suprafață de către subiectul declarării, inclusiv în calitate de beneficiar efectiv, de membrii familiei lui și de concubinul/concubina lui ori aflate în posesia acestora în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translativ de posesie și de folosință.
53. Conform Instrucțiunii privind modul de completare a declarației de avere și interese personale, aprobate prin Ordinul nr. 2 din 13 ianuarie 2017 al Președintelui Autorității

Naționale de Integritate, subiectul declarării avea obligația de a declara clădirile și construcțiile în secțiunea B a declarației. În cazul construcțiilor nefinalizate și neînregistrate primar se indică adresa amplasării acestora.

54. Conform Regulamentului privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică, aprobat prin Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Integritate nr. 15 din 27 februarie 2018, subiectul declarării avea obligația de a indica „numărul cadastral” al clădirilor și construcțiilor „atribuit de organul cadastral în formatul 9999999.999 sau 9999999.9999 [...]”.
55. În conformitate cu toate legile și instrucțiunile menționate mai sus, candidatul avea obligația, în calitate de angajat al procuraturii, de a depune declarații anuale privind averea sa încă din 2009.
56. Candidatul a explicat că prima dată și-a declarat casa nefinalizată din orașul Sângeră în declarația sa anuală pentru anul 2012. El a indicat casa ca fiind nefinalizată deoarece, la acel moment, nu exista niciun document care să ateste dreptul de proprietate, valoarea cadastrală sau numărul cadastral.
57. Ulterior, în anul 2013, acesta a declarat terenul, dar nu a declarat separat casa de locuit, după cum i-au sugerat reprezentanții Procuraturii Generale (desemnați ca persoane responsabile de colectarea declarațiilor). Pentru anii 2014 și 2015, candidatul a avut aceeași abordare descrisă mai sus, declarând doar terenul pe care a fost construită casa.
58. În anul 2016, așa cum s-a menționat, a intrat în vigoare Legea nr. 133/2016, fiind elaborat un nou formular standardizat al declarațiilor de avere și de interese personale. Conform acestui formular actualizat, la secțiunea privind clădirile și construcțiile, era necesar să se indice numărul cadastral, anul dobândirii, valoarea bunului și actul care certifică proveniența. Deoarece candidatul nu deținea aceste informații, el nu a declarat casa în secțiunea respectivă. Însă acesta continua să declare terenul pe care era amplasată casa. La 22 noiembrie 2019, a fost emis procesul-verbal de recepție finală a casei, pe baza căruia a fost înregistrat ulterior dreptul de proprietate, a fost stabilită valoarea cadastrală și a fost atribuit un număr cadastral. La completarea declarației anuale pentru anul 2020, candidatul a declarat expres casa, incluzând toate detaliile necesare.
59. La evaluarea nedeclarării de către candidat a casei de locuit neînregistrate, aflată în or. Sângeră (declarând, însă, terenul) în declarațiile anuale pentru anii 2013 - 2018, Comisia constată că, în ceea ce privește declararea unei case neînregistrate și nefinalizate, Legea nr. 1264/2002 (în vigoare până la 1 august 2016) nu preciza dacă bunul imobil nefinalizat și neînregistrat trebuia să fie declarat sau nu. Această claritate a apărut abia după adoptarea Legii nr. 133/2016, care prevede clar că trebuie declarate „bunurile mobile și imobile, inclusiv cele nefinalizate”. Astfel, Comisia concluzionează că, prin nedeclararea casei neînregistrate în declarațiile sale de avere pentru anii 2013 - 2015, candidatul nu a încălcat regimul juridic aplicabil.
60. Pentru anii 2016 - 2018, candidatul a continuat să declare terenul, dar nu și informațiile mai detaliate necesare în temeiul art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 (adică, în

special, existența unei case de locuit) în declarațiile sale anuale pentru acei ani. Prin urmare, candidatul a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale prevăzut de Legea nr. 133/2016. Obligația legală a funcționarilor publici de a depune declarațiile de avere în timp util și în formă completă este o obligație pe care Comisia o tratează foarte serios și consideră că aceasta este un standard crucial al unei politici anticorupție eficiente. Cu toate acestea, Comisia stabilește că, prin faptul că nu a declarat bunurile imobile neînregistrate, candidatul nu a încercat să ascundă bunurile, în special pentru că a declarat terenul pe care a fost construită casa.

61. După înregistrarea casei în anul 2019, aceasta a fost inclusă în declarațiile de avere ale candidatului. De asemenea, Comisia observă că terenul pe care a fost construită casa a fost declarat începând cu declarația pentru anul 2012. Comisia constată, de asemenea, că aceasta a fost singura încălcare a regimului juridic de declarare a averii și intereselor personale pe care Comisia a identificat-o cu privire la candidat și nu are suspiciuni de avere nejustificată.
62. În concluzie, Comisia, după examinarea tuturor informațiilor obținute, consideră că dubiul creat de încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale reglementat de Legea nr. 133/2016, nu atinge un nivel de gravitate care să constituie nerespectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. c) și alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022.
63. Având în vedere circumstanțele de mai sus, Comisia nu a stabilit dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022 în legătură cu nedeclararea casei de locuit în declarațiile anuale pentru anii 2016 - 2018, deoarece candidatul a atenuat preocupările Comisiei cu privire la acest aspect.

VI. Decizia

64. În temeiul art. 8 alin. (1), (2) și (4) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis: candidatul întrunește criteriile de integritate etică și financiară și, prin urmare, promovează evaluarea.

VII. Calea de atac și publicarea

65. În temeiul art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, candidatul are dreptul să conteste această decizie în termen de 5 zile de la primirea acesteia. Contestarea se depune la Curtea Supremă de Justiție cu adresa din strada Petru Rareș, 18, municipiul Chișinău.
66. În temeiul art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, prezenta decizie se expediază candidatului la adresa de e-mail a acestuia și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care în prezentul caz este CSP. În cazul în care, în termen de 48 de ore de la expedierea deciziei, candidatul nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea deciziei, aceasta se publică pe pagina web a CSP în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatului, care rămân publice.

Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care candidatul nu se opune publicării.

67. Această decizie a fost adoptată de majoritatea membrilor participanți ai Comisiei. Opinia separată a lui Irmantas MIKELIONIS este anexată la prezenta decizie.

68. Decizia a fost întocmită în limba engleză și în limba română.

Semnătura:

Christopher LEHMANN
Președinte
Comisia de evaluare a procurorilor

Opinia separată a membrului Irmantas MIKELIONIS

cu privire la Decizia nr. 22 din 6 decembrie 2024 a Comisiei de evaluare a procurorilor referitoare la candidatura lui Viorel BEIU pentru Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

1. Îmi exprim respectuos dezacordul față de Decizia nr. 22 din 6 decembrie 2024 a Comisiei de evaluare a procurorilor privind candidatura lui Viorel BEIU („candidatul”), care a concluzionat că acesta întrunește criteriile de integritate etică și financiară și, prin urmare, a promovat evaluarea.

2. Comisia a identificat fapte care au ridicat dubii cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, inclusiv:

a) Construirea casei de locuit a candidatului în or. Sîngera, mun. Chișinău: perioada construcției și mijloacele financiare utilizate;

b) Nedecларarea casei de locuit în declarațiile anuale pentru perioada 2013 - 2018.

3. După analizarea faptelor menționate, Comisia nu a identificat dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. c) și alin. (4) lit. b) și c) din Legea nr. 26/2022.

a) Construirea casei de locuit a candidatului în or. Sîngera, mun. Chișinău: perioada construcției și mijloacele financiare utilizate

4. Comisia a constatat în decizie că, la 5 aprilie 2006, candidatul a înregistrat un teren pentru construcții de 0,07 ha în or. Sîngera, mun. Chișinău. Autorizația de construire a fost emisă la 25 aprilie 2005, înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare. Conform acestei autorizații, construcția casei trebuia finalizată în termen de 3 ani. Candidatul a înregistrat o casă de locuit de 161,5 m² pe terenul menționat din or. Sîngera la 16 decembrie 2019, în baza procesului-verbal de recepție finală din 22 noiembrie 2019. Valoarea cadastrală a casei candidatului este de 491.963 MDL. În declarațiile sale anuale pentru anii 2019 - 2020, candidatul a declarat valoarea de piață a casei ca fiind de 800.000 MDL, iar în declarațiile sale pentru anii 2021 și 2022 a indicat valoarea cadastrală de 491.963 MDL.

5. În comunicarea scrisă cu Comisia, candidatul a confirmat că locuința a fost construită între anii 2006 și 2008 și finalizată în aprilie 2008, în termenul prevăzut de autorizația de construire. Toate lucrările necesare, inclusiv montarea acoperișului, ferestrelor, ușilor, lucrările interioare până la varianta albă, instalarea gardului și a porții, au fost realizate între 2006 și 2008. Între 2008 și 2017, în principiu, nu au fost efectuate lucrări de construcție suplimentare la locuință. Candidatul a trecut cu traiul în această casă în 2017 și de atunci locuiește acolo împreună cu familia sa. Între 2018 și 2021, au fost efectuate doar lucrări minore de amenajare interioară.

6. Candidatului i-a fost solicitat să indice lucrările de construcție efectuate la locuință în

perioada 2006 - 2008 și să prezinte documente justificative. Candidatul a explicat că, din cauza perioadei îndelungate de timp, nu poate furniza documentele solicitate privind achiziționarea materialelor de construcție și serviciilor.

7. Când a fost întrebat să indice sursa resurselor financiare utilizate pentru lucrările de construcție, candidatul a declarat că părinții săi au acoperit toate cheltuielile pentru construirea casei în perioada 2006 - 2008.
8. Comisia a concluzionat că, în perioada 2006 - 2008, părinții candidatului aveau suficiente resurse financiare pentru a-l susține pe candidat la construirea casei, inclusiv prin contribuții la achiziționarea materialelor de construcție și serviciilor.
9. Totuși, mențin dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară, conform art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c) și d) din Legea nr. 26/2022, în legătură cu mijloacele financiare utilizate pentru construcția casei și nedeclararea acestei case în declarațiile sale anuale din perioada 2013 - 2018. Îmi mențin rezervele din motivele expuse mai jos.
10. Așa cum se menționează în decizia Comisiei, scopul acesteia a fost să determine perioada de construcție a casei și, în acest sens, a colectat informații din surse deschise și de la autorități competente ale statului.
11. Comisia a obținut imagini din satelit istorice și arhivistice ale terenului candidatului și ale casei amplasate în or. Sîngera, mun. Chișinău, de pe platformele „Google Earth” și „Geoportal”. Imaginile din satelit au oferit următoarele informații:
 - 2007: Imaginea din satelit nu arată activități de construcție pe terenul candidatului. Totuși, sunt vizibile unele materiale de construcție pe terenul adiacent.
 - 2008: Imaginea din satelit surprinde începuturile construcției casei candidatului. Sunt vizibile fundațiile casei, împreună cu construcția parțială a pereților și a mansardei în partea din spate a casei.
 - 2012 și 2016: Imaginile din satelit arată casa cu acoperiș, fără a fi vizibile gardul, poarta sau lucrări la amenajări exterioare.
 - 2017: Imaginea din satelit arată casa cu lucrări exterioare finalizate sau în desfășurare, inclusiv gardul.
12. Ca dovadă suplimentară, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru a furnizat imagini din satelit ale terenului candidatului și ale casei, amplasate în or. Sîngera, mun. Chișinău. Aceste imagini istorice/arhivistice, obținute din seturi de date spațiale, acoperă anii 2007, 2011 și 2016 și relevă următoarele:
 - 2007 (mai): Imaginea din satelit nu arată activități de construcție pe terenul respectiv.
 - 2007 (noiembrie): Imaginea din satelit surprinde începuturile construcției casei. Sunt vizibile fundațiile casei, precum și o construcție parțială a pereților și a mansardei din spatele casei.

- 2011 și 2016: Imaginile din satelit arată casa cu acoperișul finalizat; nu sunt vizibile gardul, poarta sau lucrările de amenajare a terenului.
13. Aceste imagini arată, contrar afirmațiilor candidatului și contrar celor constituite în declarațiile scrise ale rudelor candidatului și ale altor persoane apropiate, că în anul 2006 lucrările de construcție nu fuseseră începute și nu fuseseră finalizate în aprilie 2008.
14. Nu sunt de acord cu concluziile Comisiei că au fost folosite mijloace financiare obținute legal pentru construirea casei.
15. Dubiile mele cu privire la sursele financiare utilizate pentru construirea casei de locuit se bazează pe următoarele fapte:
- credibilitatea și inconsecvența în declarațiile candidatului: confirmarea candidatului că lucrările de construcție fuseseră finalizate în aprilie 2008, deși s-a mutat în casă abia în 2017 și a înregistrat-o ca fiind finalizată în 2019; din 2008 până în 2017, casa a fost nelocuită; a închiriat apartamente în mun. Chișinău între 2011 și 2017; declararea casei ca nefinalizată în declarația pentru anul 2012;
 - deși candidatul a confirmat că nu s-au efectuat lucrări de construcție între 2008 și 2017, imaginea din satelit confirmă că au fost efectuate lucrări exterioare și interioare după 2008, dar candidatul a negat acest lucru, astfel că nu există nicio posibilitate de a confirma ce surse financiare au fost utilizate pentru continuarea construcției după luna aprilie 2008;
 - candidatul nu a furnizat documente justificative pentru achiziționarea materialelor și serviciilor de construcție;
 - declarația candidatului că părinții săi au acoperit toate cheltuielile pentru construirea casei, dar nu a prezentat documente justificative pentru toate veniturile părinților săi; informațiile oficiale prezentate referitoare la pensia pentru limita de vârstă a tatălui candidatului (care nu depășea 3.560 MDL pe lună) au fost insuficiente; veniturile celuilalt părinte nu au fost dovedite prin documente;
 - venitul anual al candidatului a fost mai mic de 7.000 MDL în 2007 - 2008 și a fost insuficient pentru a începe și continua construcția casei.
16. Având în vedere cele expuse mai sus, am constatat dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriul de integritate financiară prevăzut la art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022 în legătură cu mijloacele financiare utilizate pentru construirea casei de locuit din or. Sîngera, mun. Chișinău, deoarece candidatul nu a reușit să atenueze preocupările mele cu privire la această problemă.

b) Nedecларarea casei de locuit în declarațiile sale pentru anii 2013 – 2018

17. Candidatul a declarat pentru prima dată o casă de locuit și un teren în or. Sîngera, mun. Chișinău, în declarația sa pentru anul 2012, ca o casă nefinalizată și în 2019 ca fiind complet construită. În declarația sa pentru anul 2012, candidatul nu a declarat valoarea casei. Din 2012 până în 2018, candidatul a declarat doar terenul din or. Sîngera, mun. Chișinău.

18. Conform art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere ("Legea nr. 1264/2002"), subiectului declarării îi revenea obligația să declare „bunurile mobile și imobile de toate tipurile, deținute în proprietate, cu drept de uzufruct, de uz, de abitație, de superficie [...] la data depunerii declarației cu privire la venituri și proprietate”.
19. Comisia a reținut că cu privire la declararea unei case neînregistrate și nefinalizate, prevederile Legii nr. 1264/2002 (în vigoare până la 1 august 2016) nu specificau dacă bunurile imobile nefinalizate și neînregistrate urmau a fi declarate. Prin urmare, Comisia a concluzionat despre candidat că nu a încălcat regimul de declarare prin faptul că nu declarase casa nefinalizată în perioada 2013 - 2016.
20. Deși sunt de acord cu concluzia Comisiei, trebuie menționat că, chiar și în absența unei cerințe legale clare de a declara o casă nefinalizată și neînregistrată conform Legii nr. 1264/2002, declararea unui astfel de bun, așa cum a fost făcut în 2012, ar fi fost mai conform cu dispozițiile legii și cu implementarea principiului transparenței aplicabil procurorilor.
21. Începând cu 1 august 2016, legislația cu privire la declararea averii și intereselor personale au fost modificate. Conform art. 4 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării avea obligația să declare bunuri mobile și imobile, inclusiv bunuri nefinalizate.
22. Instrucțiunea privind modul de completare a declarației de avere și interese personale, aprobată prin Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Integritate („ANI”) nr. 2 din 13 ianuarie 2017, explica modul de declarare a bunurilor imobile neînregistrate.
23. Candidatului i s-a solicitat să explice de ce nu a declarat casa sa. Candidatul a explicat că *„În anul 2012 [...] am depus declarația cu privire la venituri și proprietate unde am indicat în rubrica clădiri casa de locuit nefinisată din or.Sîngera. Am indicat casă de locuit nefinisată deoarece la acel moment lipsea un act care să ateste dreptul de proprietate, valoarea cadastrală, lipsa numărului cadastral precum și faptul că casa nu era conectată la lumină, apă și căldură. Ulterior în anul 2013 nu am indicat casa de locuit separat deoarece potrivit sugestiilor reprezentanților de la procuratura generală mi s-a spus că o dată ce este indicat terenul pe care este ridicată casa nu este necesar să indic separat casa pe motivul că nu am actele de proprietate pe casă. În motivarea acestei poziții s-a menționat despre faptul că la acel moment lipsea actul de recepție finală. Ori în tabelul de la capitolul II pct.2 a declarației cu privire la venit și proprietate trebuia completată rubrica "Anul dobîndirii", "valoarea cadastrală" și "modul de dobîndire", iar în cazul dat casa de locuit nu avea valoare cadastrală, număr cadastral precum și nu avea un act care ar fi constatat dreptul de proprietate pe casă. În anii 2014-2015 am mers pe aceeași formulă sus indicată și anume indicam terenul pe care era construită casa. În anul 2016 a intrat în vigoare Legea nr.133/2016 fiind eliberat și un nou formular tip de întocmire a declarațiilor de avere și interese personale. Potrivit noului formular tip la fel la rubrica clădiri și construcții era necesar de indicat numărul cadastral, anul dobîndirii, valoarea bunului și actul care confirmă proveniența bunului. Din motiv că nu dispuneam de aceste date nu am indicat casa la acest capitol, însă am declarat în continuare terenul pe care era amplasată*

casa. La data de 22.11.2019 a fost eliberat actul de recepție finală a casei în baza căruia ulterior a fost înregistrat dreptul de proprietate a casei, a fost stabilită valoarea cadastrală și eliberat număr cadastral”.

24. Comisia a concluzionat că *„după examinarea tuturor informațiilor obținute, consideră că dubiul creat de încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale reglementat de Legea nr. 133/2016, nu atinge un nivel de gravitate care să constituie nerespectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. c) și alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022”.* Această concluzie a fost explicată prin faptul că *„terenul pe care a fost construită casa a fost declarat începând cu declarația pentru anul 2012. Comisia constată, de asemenea, că aceasta a fost singura încălcare a regimului juridic de declarare a averii și intereselor personale pe care Comisia a identificat-o cu privire la candidat și nu are suspiciuni de avere nejustificată”.*
25. Nu pot fi de acord cu constatarea Comisiei că nedeclararea bunurilor în declarațiile sale pentru anii 2016 - 2018 nu atinge un nivel de gravitate, din următoarele motive.
26. Această nedeclarare este direct legată de problema averii inexplicabile. Candidatul nu a furnizat Comisiei niciun document de sprijin care să confirme costurile de construcție, iar sursele financiare utilizate pentru construirea casei nu au fost documentate pe deplin. Prin urmare, Comisia nu a fost în măsură să respingă dubiile legate de averea inexplicabilă.
27. Chiar și acum, candidatul nu a admis clar încălcarea regimului juridic de declarare a averii și intereselor personale. Acest lucru reflectă atitudinea candidatului față de cerințele legii.
28. Declarațiile candidatului au fost inconsecvente. Candidatul a confirmat despre casă că a fost finalizată în 2008, dar aceasta fusese declarată ca nefinalizată în declarația sa pentru anul 2012.
29. Autorizația de construire a fost emisă la 25 aprilie 2005, înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare. Conform acestei autorizații, construcția casei trebuia finalizată în termen de 3 ani. Candidatul a înregistrat o casă de locuit de 161,5 m.p. amplasată pe terenul menționat din or. Sîngera, mun. Chișinău la 16 decembrie 2019.
30. Conform art. 5 (Obligatorietatea înregistrării) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 (redacția din 2008): *„Sînt supuse înregistrării obligatorii bunurile imobile și drepturile asupra lor [...]”.* Chiar dacă legea menționată nu stabilește un termen pentru înregistrarea bunurilor imobile, întârzierea candidatului în înregistrarea dreptului de proprietate pentru mai mult de 10 ani este netransparentă și nerezonabilă.
31. Candidatul nu a declarat bunul imobil de trei ori în declarațiile sale pentru anii 2016, 2017 și 2018, chiar și în declarațiile sale pentru anii 2017 și 2018, când s-a mutat și a început să locuiască acolo.

32. Încălcările repetate ale cerințelor Legii nr. 133/2016 în declarațiile sale pentru anii 2016 - 2018 indică o neglijență sistematică din partea candidatului și o lipsă de diligență în îndeplinirea obligațiilor ce-i reveneau.
33. La evaluarea gravității încălcării comise, este necesar să se ia în considerare valoarea bunului nedeclarat, care, în speță, reprezintă cea mai mare parte a averii candidatului. Având în vedere că valoarea de piață a bunului imobiliar nedeclarat este de 800.000 MDL, bunul nedeclarat a constituit 74% în 2016, 66% în 2017 și 63% în 2018 din întreaga avere a candidatului.
34. În Actul de constatare nr. 174/22 din 6 aprilie 2022, ANI a constatat încălcarea regimului de declarare. Trebuie menționat că ANI a inițiat controlul cu privire la candidat după primirea declarației sale pentru anul 2019. Este demn de reținut faptul că ANI a fost indusă în eroare în evaluarea că construcția casei începuse în 2005 și a durat până în 2019, adică 14 ani. ANI a evaluat veniturile și cheltuielile suportate de candidat în perioada 2012 - 2020. Comisia a evaluat sursele financiare utilizate pentru construirea casei până în 2008.
35. Am dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară prevăzute la art. 8 alin. (2) lit. c), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. a), b) și e) din Legea nr. 26/2022 în legătură cu încălcarea regimului juridic de declarare a averii și intereselor personale.
36. În concluzie, art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 prevede că se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute de art. 8 din Legea nr. 26/2022, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată. În speță, din punctul meu de vedere, ca membru al Comisiei, candidatul nu a oferit explicații suficiente și convingătoare cu privire la principalele probleme ridicate. Din aceste motive, nu pot susține concluzia majorității Comisiei cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile de integritate etică și financiară și, prin urmare, promovarea evaluării.